

DUM č. 10 v sadě

17. De-2 Slované a počátky Českého státu

Autor: Drahomír Hlaváč

Datum: 30.6.2014

Ročník: 2AV

Anotace DUMu: Slované a počátky Českého státu. Kultura raného středověku.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KULTURA RANÉHO STŘEDOVĚKU

Románská kultura

- podle latinského názvu pro Řím – Roma
- 10. – 12. století
- stavby z kamene
- ale nedosáhli takové úrovně, jako antičtí předchůdci
- památky sloužily většinou náboženským účelům (kostely, kláštery)

-
- budovaly se i světské stavby
 - hrady, hradby, obytné domy...

Životní styl

- hospodářské změny v 11. a 12. století se odrážely v každodenním životě
- nejpomalejší změny prožívaly zemědělské osady
- **bydlení:**
 - ❑ nízká úroveň
 - ❑ zpočátku převládaly polozemnice později i složitější stavby (výjimečně doloženy i primitivní záchody)
 - ❑ ve větší míře se začal používat jako stavební materiál **kámen**

-
- ❑ architektura hradů se stávala složitější
 - ❑ začaly se stavět kamenné paláce
 - ❑ stále však převládaly stavby dřevěné
 - problémem společnosti byla nedostatečná hygiena – rychlé šíření epidemií
 - v lékařství bylo rozšířeno užívání bylin, byly prováděny primitivní zákroky – trhání zubů, léčba zlomenin
 - vě stravě převládala rostlinná strava, vařilo se i pivo

- oděv se lišil postavením jednotlivce ve společnosti
- v duchovní kultuře jde spíše o boj mezi křesťanstvím a staršími pohanskými představami
- přestože díky knížeti pronikalo křesťanství společností, stále se **udržovaly projevy původní duchovní kultury:**
 - ❑ mýty a pověry
 - ❑ uctívání přírodních sil
 - ❑ uctívání přírodních jevů

Architektura

- silné kamenné zdi
- malá úzká okna
- dva základní typy kostelů
 - baziliky
 - rotundy
- předobraz v antickém stavitelství

Baziliky

- obdélníková stavba
- sloupořadím rozděleny na tři nebo pět částí – lodí
- **apsida** = kněžiště

Rotundy

- stavba kruhového půdorysu
- 1 – 4 absidy (výjimečně)
- bývá zaklenuta kupolí

Rotunda sv. Kateřiny Znojmo

http://cs.wikipedia.org/wiki/Rotunda_svat%C3%A9_Kate%C5%99iny#mediaviewer/Soubor:Rotonda_Our_Lady_and_St._Catherine%2C_Znojmo.PNG

Rotunda sv. Jiří na Řípu

http://cs.wikipedia.org/wiki/Rom%C3%A1nsk%C3%A1_architektura#mediaviewer/Soubor:RotundaRip.jpg

Výzdoba

- nahrazovala knihy – většina lidí neuměla číst
- sochaři a malíři se nesnažili o přesné zachycení přírody nebo člověka
- důraz na nadpozemské rysy Ježíše Krista a svatých

- **sochařství** – kamenné reliéfy, stojící sochy, zdobené vstupy do kostelů (portály)
- **malířství** – nástěnné malby
mozaiky
- **literatura** – legendy – životy světců
kroniky

Portál baziliky v Jáku

http://cs.wikipedia.org/wiki/Rom%C3%A1nsk%C3%A1_architektura#mediaviewer/Soubor:J%C3%A1k_f%C5%91kapu2.jpg

Zdroje

- Dějepis 7 pro ZŠ a víceletá gymnázia, Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2009, ISBN 978-80-7238-558-4
- Válková, Veronika. Dějepis 7 pro ZŠ středověk a raný novověk, Praha: Nakladatelství SPN, 2009 ISBN 978-80-7235-373-6
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Rotunda_svat%C3%A9_Kate%C5%99iny#mediaviewer/Soubor:Rotonda_Our_Lady_and_St._Catherine%2C_Znojmo.PNG
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Rom%C3%A1nsk%C3%A1_architektura#mediaviewer/Soubor:RotundaRip.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Rom%C3%A1nsk%C3%A1_architektura#mediaviewer/Soubor:J%C3%A1k_f%C5%991kapu2.jpg